III

(Prípravné akty)

VÝBOR REGIÓNOV

119. PLENÁRNE ZASADNUTIE 10., 11. A 12. OKTÓBRA 2016

Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Akčný plán EÚ pre elektronickú verejnú správu na roky 2016 — 2020

(2017/C 088/11)

Spravodajca:	Martin Andreasson, (SE/EĽS), člen regionálneho zhromaždenia Västra Götaland
Referenčný dokument:	Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Akčný plán EÚ pre elektronickú verejnú správu na roky 2016 – 2020 Urýchlenie digitálnej transformácie verejnej správy COM(2016) 179 final

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

1. víta víziu a hlavné zásady návrhu na odstránenie existujúcich digitálnych prekážok na ceste k jednotnému digitálnemu trhu a zabránenie ďalšej roztrieštenosti v kontexte modernizácie verejnej správy;

2. zdôrazňuje kľúčový význam, ktorý majú pri modernizácii správy miestne a regionálne orgány ako tvorcovia a správcovia digitálnej infraštruktúry a digitálnych služieb v oblastiach dôležitých pre spoločnosť a zároveň ako subjekty zodpovedné za bezprostredné poskytovanie týchto služieb priamo občanom, aby tak tieto služby spĺňali očakávania v čoraz digitalizovanejšom svete;

3. vyzdvihuje veľký význam verejných služieb ako hnacieho motora digitálnej transformácie európskeho hospodárstva – nad rámec elektronickej verejnej správy – a poukazuje na to, že plánované návrhy síce obsahujú opatrenia, ktoré sa týkajú väčšiny životných situácií občanov, avšak chýbajú v ňom opatrenia v oblasti kultúry a vzdelávania;

4. upozorňuje na to, že je potrebné zmodernizovať verejné inštitúcie a systémy riadenia a prostredníctvom digitálnych služieb ich sprístupniť občanom a podnikom, a preto zdôrazňuje, že podporuje ďalší rozvoj cezhraničných verejných služieb, predovšetkým tých, ktoré umožňujú interoperabilitu a prenos informácií, ako napríklad elektronického verejného obstarávania, elektronickej identifikácie, elektronického podpisu, elektronickej doručovacej služby pre registrované zásielky a ďalších súčastí elektronickej verejnej správy ([1]);

5. odporúča, aby sa miestne a regionálne samosprávy, ktoré majú kľúčový význam pre úspech plánovaných opatrení, podieľali nielen na vykonávaní plánovaných opatrení a zavádzaní nástrojov vyzdvihovaných v akčnom pláne, ale aj na ich príprave;

([1]) Pozri CdR 4165/2014, 5960/2013, 5559/2013, 3597/2013, 1646/2013, 2414/2012, 1673/2013, 626/2012, 402/2012, 65/2011, 104/2010 a 5514/2014.

6. navrhuje, aby bol Európsky výbor regiónov zapojený do riadiaceho výboru pre akčný plán pre elektronickú verejnú správu, čím by mohol priniesť do diskusie miestny a regionálny rozmer, pretože prevažnú väčšinu sociálnych služieb poskytujú miestne a regionálne subjekty;

Úvod

7. súhlasí s názorom Komisie, že elektronická verejná správa robí správu transparentnejšou, jednoduchšou a účinnejšou;

8. domnieva sa, že význam digitalizácie riadenia európskych, vnútroštátnych alebo miestnych orgánov je pozitívnym faktorom, pokiaľ ide o zjednodušenie byrokratických postupov, ktoré sú časovo náročné, ako aj pokiaľ ide o poskytnutie možnosti občanom sledovať legislatívne činnosti, byť informovaní o otázkach, ktoré sa ich priamo týkajú, a aktívne sa zapájať do rozhodovacieho procesu;

9. takisto súhlasí s tvrdením Komisie, že mnoho občanov a podnikov ešte stále nevyužíva v plnej miere potenciál verejných digitálnych služieb a upozorňuje na nerovnaký rozvoj elektronickej verejnej správy v členských štátoch EÚ a ich regiónoch;

10. v tejto súvislosti víta cieľ akčného plánu, ktorým je pôsobiť ako nástroj na spájanie opatrení zameraných na modernizáciu verejnej správy v Európe;

11. víta dynamický a pružný prístup akčného plánu, čo umožňuje prijať ďalšie opatrenia, v rámci ktorých sa dajú uplatniť poznatky miestnych a regionálnych samospráv pri poskytovaní digitálnych verejných služieb v oblastiach dôležitých pre spoločnosť, ako je vzdelávanie, sociálne služby, hospodárstvo, zdravotníctvo, infraštruktúra atď.;

12. vyzdvihuje potenciál digitálnej správy v mnohých oblastiach vrátane reakcie na katastrofy. Využívanie mobilných technológií, internetu a sociálnych médií na komunikačné ciele môže byť užitočným nástrojom nielen pri zbere, šírení a koordinácii údajov, ale tiež pri podpore demokratickej zodpovednosti a transparentnosti;

13. vyzdvihuje význam cieľa akčného plánu, ktorým je slúžiť ako katalyzátor úsilia verejného sektora o modernizáciu. Ak má byť tento plán účinný, je potrebné zapojiť do činnosti miestne a regionálne orgány a zaistiť im bezproblémový prístup k zdrojom financovania a podporným opatreniam v rámci programov EÚ, ktoré akčný plán koordinuje;

Ciele a zásady

14. podporuje víziu Komisie, podľa ktorej by sa orgány verejnej správy a verejné inštitúcie mali do roku 2020 stať otvorenými, efektívnymi a inkluzívnymi, a mali by ponúkať cezhraničné, personalizované, ľahko použiteľné, komplexné digitálne verejné služby pre všetkých občanov a podniky v EÚ;

15. súhlasí s tým, že transparentná verejná správa, ktorá spravuje resp. poskytuje údaje a služby transparentným a bezpečným spôsobom, je dôležitá pre zvýšenie transparentnosti a účinnosti. Zároveň poukazuje na to, že určité druhy informácií, ktoré spravujú verejné orgány, si vyžadujú vysoký stupeň ochrany;

16. víta zásadu „digitálne služby ako štandard“, podľa ktorej by orgány verejnej správy mali uprednostňovať digitálne poskytovanie služieb, a preto zdôrazňuje, že je potrebné cielené, dlhodobé a štruktúrované úsilie na posilnenie digitálneho začlenenia, aby viacej ľudí malo prístup k infraštruktúre a príslušné znalosti, a teda mohlo využívať príležitosti, ktoré ponúka digitalizácia;

17. podporuje zásadu „stačí len raz“, t. j. verejné správy by mali zabezpečiť, aby občania a podniky poskytli verejnej správe rovnaké informácie len raz;

18. poukazuje zároveň na právne, technické a organizačné výzvy, ktorými sa treba zaoberať, aby sa zaistilo opakované využívanie informácií. V tejto súvislosti víta pilotný projekt na cezhraničné zavedenie zásady „stačí len raz“ vo vzťahu medzi podnikmi a verejnou správou a domnieva sa, že už v rámci pilotnej fázy by sa mali preskúmať intenzívne kontakty, ktoré majú podniky s miestnymi a regionálnymi orgánmi;

19. domnieva sa, že má zmysel preskúmať inovatívne koncepty v oblasti elektronickej verejnej správy, ako je napríklad elektronický pobyt, ktorý občanom a podnikom poskytuje prístup k určitým službám bez potreby fyzického pobytu. Znižuje sa tým nepríjemná administratívna záťaž a zvyšuje atraktívnosť pre zahraničných investorov;

20. uznáva, že zásada inkluzívnosti pri rozvoji digitálneho obsahu a služieb je prospešná pre všetkých užívateľov, predovšetkým pre osoby so zdravotným postihnutím. Je preto dôležité pokračovať v spolupráci a výskume s cieľom aktualizovať súčasné normy, aby sa tak držal krok s technologickým rozvojom;

21. súhlasí so zásadou, podľa ktorej by si orgány verejnej správy mali vymieňať informácie a údaje navzájom aj s občanmi a podnikmi transparentným a inkluzívnym spôsobom. Súčasne zdôrazňuje, že jednotlivé inštitúcie musia disponovať určitou mierou poznatkov potrebnou na to, aby boli schopné rozhodnúť, ktoré informácie budú voľne prístupné a ktoré by mali byť chránené;

22. podporuje zásadu „cezhraničné služby ako štandard“ pri ponúkaní verejných digitálnych služieb zo strany orgánov verejnej správy a upozorňuje na to, že miestne a regionálne orgány, najmä v pohraničných regiónoch, môžu zohrávať kľúčovú úlohu pri zaisťovaní a rozvoji relevantných, účinných a bezproblémových cezhraničných služieb;

23. podporuje zásadu „interoperabilita ako štandard“ ako kľúčového faktora pri využívaní príležitostí, ktoré poskytuje digitalizácia;

24. súhlasí s Komisiou v tom, že ochrana osobných údajov a súkromia by mala byť začlenená už do fázy navrhovania digitálnych služieb, pretože nedostatočná dôvera v digitálne služby predstavuje ešte stále prekážku rozvoja elektronickej verejnej správy;

25. zároveň zdôrazňuje, že zásada „cezhraničné služby ako štandard“ pre elektronickú verejnú správu a interoperabilitu verejných správ nesmie nahradiť už dobre fungujúce národné, regionálne a miestne riešenia, ale má ponúkať prehľad o normách a špecifikáciách, ktoré môžu uplatňovať verejné orgány na dosiahnutie interoperability, ak si ich terajšie systémy vyžadujú aktualizáciu;

26. poukazuje na to, že každá organizácia, ktorá spravuje citlivé údaje, bez ohľadu na ich povahu, sa musí systematicky starať o ich klasifikáciu a bezpečnosť. To platí najmä vzhľadom na skutočnosť, že činnosti ako sofistikované útoky počítačových pirátov, kybernetická vojna a kybernetický terorizmus môžu spôsobiť značné škody. Pri všetkej snahe o transparentnosť musí však každý súbor údajov, ktoré sa považujú za hodné ochrany, byť aj naozaj náležite chránený. V niektorých extrémnych prípadoch to môže znamenať, že údaje alebo celý systém treba uchovávať fyzicky oddelene od internetu;

27. víta preto harmonizáciu právneho rámca na základe všeobecného nariadenia o ochrane údajov, poukazuje však na celosvetový charakter hospodárskej súťaže a zdôrazňuje, že je dôležité, aby právny rámec nespomaľoval rozvoj nových riešení a služieb;

28. zdôrazňuje význam praktických usmernení týkajúcich sa nariadenia o ochrane údajov, ako aj potrebu zapojiť všetky subjekty do diskusie o vlastníckych právach a zodpovednosti v súvislosti so spracúvaním osobných údajov;

29. poukazuje na úlohu Komisie pri vytváraní základných podmienok pre interoperabilitu a harmonizáciu s cieľom umožniť výmenu informácií v súlade s týmito zásadami;

Politické priority

30. poukazuje na to, že v Európe ešte stále existujú skupiny občanov, ktoré nemajú prístup k internetu alebo nemajú dostatočné digitálne zručnosti potrebné na využívanie digitálnych služieb, a preto sú potrebné aktívne snahy s cieľom zvýšiť digitálne začlenenie;

31. zdôrazňuje, že spoľahlivé, vysoko výkonné a cenovo dostupné siete vo všetkých oblastiach sú predpokladom pre to, aby všetci občania a podniky mali prístup k moderným digitálnym verejným službám a mohli čo najlepšie využívať vyspelé technológie [internet vecí, veľké dáta (big data), elektronické zdravotníctvo, inteligentné mestá atď.];

32. poukazuje na to, že sa musia naďalej dôsledne a neustále rozvíjať možnosti podpory na európskej a vnútroštátnej úrovni v snahe podporiť zavádzanie vysokorýchlostných širokopásmových sietí vo všetkých oblastiach, predovšetkým vo vidieckych oblastiach regiónov, v ktorých vzhľadom na nedostatočnú ziskovosť často nedochádza k žiadnemu trhovo motivovanému rozvoju;

33. zdôrazňuje, že na modernizáciu verejnej správy je potrebné dohodnúť spoločné normy a technické špecifikácie, ktoré musia byť vypracované v spolupráci so všetkými príslušnými aktérmi, čo umožní fungovanie opakovane použiteľných a účinných digitálnych služieb s vysokým stupňom interoperability;

34. víta avizovanú revíziu európskeho rámca interoperability a vyzýva Komisiu, aby aj naďalej podporovala uplatňovanie odporúčaní uvedených v tomto rámci zo strany verejných orgánov;

35. poukazuje na to, že miestne a regionálne samosprávy nemožno v súvislosti s európskym rámcom interooperability vnímať len ako užívateľov cezhraničných noriem a služieb, ale aj ako dôležitých tvorcov;

36. víta zámer Komisie vypracovať prototyp európskeho katalógu noriem IKT pre verejné obstarávanie a zdôrazňuje zásadný význam verejného obstarávania predovšetkým pre miestne a regionálne samosprávy v snahe predísť zameraniu na jedného výrobcu alebo poskytovateľa a umožniť zavádzanie riešení a služieb s vysokou mierou interoperability a inovácií;

37. vyzýva Komisiu, aby užšie spolupracovala s miestnymi a regionálnymi orgánmi s cieľom podporiť prechod na úplné elektronické obstarávanie do roku 2019, predovšetkým vzhľadom na to, že problémy sa môžu vyskytnúť na miestnej a regionálnej úrovni orgánov presadzovania práva. Spolupráca s miestnymi a regionálnymi samosprávami, ako aj so súkromným sektorom bude mať preto kľúčový význam, aby sa dosiahol plný potenciál úspor, ktoré možno docieliť na trhu s verejným obstarávaním a ktorých objem sa odhaduje na vyše 2 bilióny eur;

38. poukazuje na to, že elektronická identifikácia je kľúčovým predpokladom pre bezpečné, efektívne a dostupné verejné digitálne služby. Víta plány Komisie na urýchlenie zavádzania služieb pre elektronické transakcie na vnútornom trhu (služby eIDAS) ([2]);

39. upozorňuje na skutočnosť, že činnosť v oblasti interoperability a noriem si vyžaduje čas, dlhodobú víziu, ako aj dostatočné a udržateľné financovanie;

40. víta preto skutočnosť, že Komisia má v úmysle zverejniť spôsob, akým sa má zaručiť dlhodobá udržateľnosť cezhraničných digitálnych služieb. Je to potrebné na posilnenie dôvery v služby a ich technické prvky a na zaistenie toho, aby úsilie vyvinuté na tieto opatrenia nevyšlo nazmar;

41. domnieva sa, že verejné orgány by mali v spolupráci so súkromným a neziskovým sektorom poskytovať infraštruktúru s primeraným prístupom, no vyzýva Komisiu, aby dôkladne posúdila dôsledky a obmedzenia vyplývajúce z prípadného zavedenia zásady aktualizácie systémov vzhľadom na zložitosť stanovovania vhodného časového rámca pre aktualizáciu systémov a technických prvkov digitálneho prostredia;

42. víta zámer Komisie vytvoriť z Európskeho portálu elektronickej justície jednotné kontaktné miesto, kde budú zhromaždené rozličné informácie a funkcie, čo umožní komunikovať a vyhľadávať informácie a postupy týkajúce sa európskej justície a súdnych konaní, údaje o podnikoch a insolvenčné registre;

43. víta povinnosť prepojiť všetky obchodné registre členských štátov, pretože podniky v čoraz väčšej miere pôsobia za hranicami štátov a rastie potreba a dopyt po informáciách o podnikoch v cezhraničnom kontexte, a to predovšetkým v európskych pohraničných regiónoch;

44. v tejto súvislosti víta aj skutočnosť, že Komisia bude naďalej pracovať na elektronickom prepojení insolvenčných registrov s cieľom zvýšiť transparentnosť a právnu istotu a predchádzať účelovému vyberaniu právneho poriadku (*forum shopping*);

45. podporuje iniciatívu na uľahčenie využívania digitálnych riešení počas celého životného cyklu podnikov, pričom predpokladá, že táto iniciatíva prinesie podnikom zmiernenie administratívnej záťaže;

([2]) Nariadenie (EÚ) č. 910/2014.

46. víta úmysel Komisie predložiť návrhy na rozšírenie jednotného elektronického mechanizmu registrácie a platieb DPH a požaduje ďalší cielený rozvoj komplexných ustanovení týkajúcich sa DPH s cieľom uľahčiť cezhraničný digitálny obchod. To by bolo prínosné predovšetkým pre malé podniky a mikropodniky, pretože administratívnu záťaž nevyhnutne vyplývajúcu zo zložitých pravidiel zvládajú ťažšie ako väčšie spoločnosti;

47. súhlasí s podporou cezhraničnej mobility občanov zriadením elektronickej výmeny informácií o sociálnom zabezpečení (EESSI) ako aj výmeny informácií medzi uchádzačmi o zamestnanie a zamestnávateľmi v EÚ (EURES);

48. víta iniciatívu Komisie umožniť cezhraničnú výmenu informácií týkajúcich sa zdravia a zdravotníckych služieb vrátane elektronického predpisovania liekov, čo posilní právnu istotu pacientov, je v súlade so smernicou o uplatňovaní práv pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti ([3]) a zvýši kvalitu a účinnosť zdravotnej starostlivosti;

49. súhlasí s názorom Komisie, že občanov a podniky, ako aj výskumné zariadenia treba čo možno najviac zapojiť do navrhovania a vykonávania verejných digitálnych služieb, pretože sa tým zvyšuje kvalita a účinnosť týchto služieb a zjednodušuje ich používanie;

50. zdôrazňuje, že verejné údaje, ktoré sú bezpečne a spoľahlivo poskytované tretím stranám, sú predpokladom modernizácie a transformácie miestnych a regionálnych samospráv tak, aby mohli v budúcnosti poskytovať v rámci svojej činnosti inovatívne služby;

51. víta preto iniciatívu zameranú na zriadenie európskej platformy pre verejné orgány s cieľom sprístupniť ich údaje a služby, zdôrazňuje však, že Komisia by mala podporovať rozvoj a koordináciu stratégií pre zverejňovanie údajov, a to prostredníctvom technickej a metodickej podpory miestnych a regionálnych samospráv;

52. poukazuje na to, že sprístupnenie interoperabilných služieb vysokej kvality je založené na cielenej činnosti okrem iného v oblasti informačnej architektúry, klasifikácie informácií a interoperability na všetkých úrovniach. Víta preto vybudovanie a využívanie dátovej infraštruktúry na úrovni EÚ, kde aktivity vykonávané v rámci smernice INSPIRE môžu slúžiť ako vzor pre vypracovanie spoločných definícií údajov;

53. v tomto kontexte víta európsku iniciatívu v oblasti cloud computingu ([4]) ako spôsob zvýšenia transparentnosti a účinnosti, pretože sa tým umožňuje spoločné využívanie cloud infraštruktúry a poskytovanie verejných digitálnych služieb;

54. zdôrazňuje, že digitálne zručnosti a kvalifikácie občanov, ako aj zamestnaných a tých, ktorí si prácu hľadajú, majú mimoriadny význam pre širokú realizáciu digitalizácie v hospodárstve a pri modernizácii spoločnosti;

Vykonávanie akčného plánu

55. súhlasí s tým, že vykonávanie akčného plánu si vyžaduje spoločné úsilie a prevzatie zodpovednosti na všetkých úrovniach správy a zdôrazňuje zodpovednosť miestnych a regionálnych samospráv ako prioritného rozhrania medzi verejným sektorom na jednej strane a občanmi a podnikmi na strane druhej.

V Bruseli 11. októbra 2016

Predseda
Európskeho výboru regiónov

Markku MARKKULA

([3]) 2011/24/EÚ.
([4]) COM(2016) 178 final.